

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ NA LATA 2011 – 2015 DLA GMINY LUBIEŃ KUJAWSKI

I WSTĘP

Rodzina jest pierwszym, najważniejszym środowiskiem w życiu dziecka, dlatego tak ważne jest zachowanie poprawnych relacji między jej członkami. W polityce kwestie dziecka traktujemy w sposób szczególny. Dzieje się tak przede wszystkim, dlatego że dzieci wymagają szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz powinna koncentrować się na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka i różnych zagrożeń życiowych. Tymczasem, mimo wysiłków społeczeństwa sytuacja dzieci i szerzej rodziny w naszym kraju daleka jest od stanu zadawalającego. Szansą na poprawę tego stanu rzeczy jest budowanie lokalnych systemów profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Dokonujące się w Polsce zmiany, oprócz pozytywnych skutków, powodują pogłębienie wielu negatywnych zjawisk, takich jak bezrobocie, spadek dochodów ludności, brak poczucia stabilizacji życiowej, brak poczucia wsparcia socjalnego, poczucie osamotnienia.

W każdej rodzinie mogą występować problemy socjalne, niewynikające z nazwy danego rodzaju. Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokojenie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychiczno-społeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe. Każda rodzina tworzy własną, niepowtarzalną atmosferę życia domowego, na którą wpływają między innymi: stosunki wzajemne między małżonkami, miłość rodzicielska do dzieci, codzienne zachowania członków rodziny, kultywowanie tradycji, a także służba uznanym wartościom. Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży w drodze nieświadomego często przekazywania wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem wzorów zachowań.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne, ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną czyli taką, która nie potrafi sprostać obowiązkowi względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość rodziców oraz przemoc w rodzinie. Są one najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

II ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Strategicznym celem Programu jest budowanie lokalnego systemu pomocy dziecku i rodzinie w gminie Lubień Kujawski i w ostatecznym efekcie stworzeniu systemu w ramach, którego rodzina będzie mogła liczyć na pomoc i wsparcie wielozakresowe oraz zintegrowane.

System wsparcia rodziny musi mieć charakter lokalny. Instytucją koordynującą, wykorzystującą istnienie wielu podmiotów, w tym także organizacji pozarządowych powinna być gmina.

Zgodnie z ministerialnym Programem wspierania jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu gminnego programu opieki nad dzieckiem i rodziną wyodrębniono obszary, wokół których należy zaprogramować działania Gminy w zakresie pomocy dzieciom i rodzinie.

1. Poprawa stanu funkcjonowania rodziny.
2. Poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym.
3. Doskonalenie procesu wychowawczego.
4. Poprawa stanu zdrowia populacji w szczególności poprzez rozwój sportu i rekreacji.
5. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.

II. 1.

Poprawa stanu funkcjonowania rodziny będzie opierała się na czterech podstawowych zadaniach:

- 1) Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny.
- 2) Wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych.
- 3) Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodziny.
- 4) Wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem.

Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny będzie odbywać się poprzez:

- a) Systematyczne diagnozowanie warunków życia rodziny oraz potrzeb i oczekiwań dotyczących pomocy rodzinie,
- b) Wdrażanie programów edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych służących rozwojowi rodziny,
- c) Analizę i monitoring systemu wspierającego rodzinę w wypełnianiu jej funkcji i zadań,
- d) Wypracowanie zasad współpracy wszystkich podmiotów w społeczności lokalnej działających na rzecz rodziny,
- e) Organizowanie kampanii informacyjnych o lokalnych instytucjach świadczących pomoc rodzinie,
- f) Pomoc w rozwiązywaniu codziennych problemów rodzinnych udzielana rodzinom niewydolnym wychowawczo.

Zadania mające na celu wsparcie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych:

- a) Pedagogizacja rodziców ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rozwojowych ich dzieci oraz umiejętności wychowawczych rodziców,
- b) Wspieranie form współpracy instytucji oświatowych z rodzicami jako partnerami w procesie dydaktyczno-wychowawczym dzieci,
- c) Prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych w placówkach oświatowych oraz świetlic wiejskich,
- d) Budowanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie oraz zagrożonych patologiami,
- e) Rozwijanie lokalnego systemu poradnictwa i edukacji dla rodziców służących rozpoznawaniu zagrożeń demoralizacją i uzależnieniami dzieci i młodzieży,
- f) Rozwijanie form krótkoterminowej opieki dla rodzin w kryzysie.

Budowanie systemu bezpieczeństwa socjalnego rodziny będzie realizowane poprzez:

- a) Diagnozowanie i monitoring warunków życia,

- b) Budowanie zintegrowanego systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego,
- c) Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia dla rodziny z niepełnosprawnymi członkami rodziny.

Wsparcie rodzin zagrożonych ubóstwem to działania obejmujące:

- a) Udzielanie pomocy socjalnej rodzinie (różne formy),
- b) Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich dożywiania w szkole, oraz pomocy w przygotowaniu dzieci do szkoły (zakup podręczników, materiałów szkolnych, strojów sportowych itp.),
- c) Organizowanie dzieciom wypoczynku podczas wakacji i ferii (udzielanie dotacji, półkolonie na terenie szkół podstawowych i gimnazjów, dofinansowywanie obozów i kolonii).

II. 2.

Poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym będzie realizowana przez:

- 1) Wzbogacanie oferty edukacyjnej.
- 2) Wspieranie uczniów uzdolnionych.
- 3) Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych.

Wzbogacanie oferty edukacyjnej będzie realizowana przez:

- a) Wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży,
- b) Włączanie w procesie dydaktycznym programów kształtujących świadomość młodego pokolenia na możliwości indywidualnego rozwoju, twórczego działania oraz sprzyjających rozwijaniu umiejętności społecznych, przedsiębiorczości i planowania kariery,
- c) Wprowadzania profesjonalnych programów wychowawczo-profilaktycznych mających na celu uświadomienie dzieciom zagrożeń płynących z używania substancji psychoaktywnych oraz wzmacnianie pożądanych postaw,
- d) Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez pomoc materialną dla młodzieży szkolnej (stypendia, zasiłki),
- e) Wzbogacanie oferty edukacyjnej poprzez organizowanie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych, ofertę kulturalną, rozrywkową oraz sportową dla mieszkańców gminy.

Wspieranie uczniów uzdolnionych:

- a) Wypracowanie procedur monitoringu uczniów uzdolnionych, wspieranie ich rozwoju, wyróżniania i nagradzania,
- b) Organizacja oferty edukacyjnej dla młodzieży szczególnie uzdolnionej.

Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych będzie odbywać się poprzez:

- a) Stworzenie systemu usług wspierających proces edukacji uczniów niepełnosprawnych,
- b) Tworzenie warunków umożliwiających dostęp uczniów niepełnosprawnych do szkół ogólnokształcących.

II. 3.

Doskonalenie procesu wychowawczego będzie realizowane przez trzy główne założenia:

- 1) Wzmocnienie systemu norm i wartości gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowawczego.
- 2) Organizowanie form pomocy psychologicznej.

3) Ochrona dzieci i młodzieży przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i społecznym wykluczeniem.

Wzmacnianie systemu norm i wartości gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowania to zadania obejmujące:

- a) Kontynuowanie i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych wspierających wychowywanie dzieci i młodzieży zwłaszcza o profesjonalne programy wychowawczo-profilaktyczne,
- b) Wspieranie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych i filantropijnych w stosunku do osób starszych i pokrzywdzonych przez los,
- c) Poszerzanie profilaktyki szkolno-rodzicielskiej,
- d) Uruchomienie grupy socjoterapeutycznej lub samopomocowej dla niedostosowanej młodzieży.

Organizowanie pomocy psychologicznej będzie realizowana poprzez:

- a) Organizację warsztatów psychologicznych dla dzieci i młodzieży oraz rodziców z zakresu rozwiązywania problemów i radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- b) Tworzenie grup wsparcia dla rodzin niewydolnych wychowawczo,
- c) Angażowanie różnych instytucji, w tym organizacji pozarządowych w realizację programów profilaktycznych i pomocowych działających na rzecz dzieci ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi,
- d) Terapię psychologiczną i pedagogiczną.

Ochrona dzieci i młodzieży przed niedostosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem społecznym to działanie mające na celu:

- a) zapewnienie opieki pedagoga lub/i psychologa w szkole,
- b) Inicjowanie programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym dzieci i młodzieży, w tym uzależnieniom, nieprzystosowaniu, wykluczeniu,
- c) Prowadzenie lub udzielanie wsparcia w świetlicach opiekuńczo-wychowawczych, wiejskich,
- d) Tworzenie warunków do zwiększenia różnych form orientacji i poradnictwa zawodowego,
- e) Udzielanie indywidualnych konsultacji psychologicznych i pedagogicznych,
- f) Warsztaty psycho-edukacyjne dla dzieci i młodzieży,
- g) Pomoc dzieciom ze szczególnymi potrzebami wychowawczymi.

II. 4.

Poprawa stanu zdrowia populacji w szczególności poprzez rozwój sportu i rekreacji to zadania związane z:

1) Rozwijaniem warunków służących aktywności ruchowej dzieci i młodzieży.

Cel ten będzie realizowany poprzez: wykorzystywanie gminnej bazy sportowej, również stworzenie warunków organizacyjnych i finansowych do optymalnego wykorzystania istniejących obiektów sportowych w placówkach oświatowych, rozbudowę infrastruktury służącej czynnemu spędzaniu czasu wolnego (place zabaw, boiska sportowe, ścieżki rowerowe), a także wyrównywanie dysproporcji w dostępie dzieci i młodzieży do oferty sportowej.

Promocja form aktywnego spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież:

- a) Realizacja projektów służących zdrowemu stylowi życia,

- b) Wspieranie plenerowych imprez sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- c) Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży podczas wakacji i ferii a także popołudniami,
- d) Promocja różnych form turystyki szkolnej,
- e) Wzbogacanie oferty sportowej placówek oświatowych (zajęcia pozalekcyjne),
- f) Prowadzenie kampanii informacyjnych na temat inicjatyw i przedsięwzięć organizowanych dla dzieci i młodzieży,

Organizowaniem oraz włączaniem do ogólnopolskich kampanii edukacyjnych mających na celu promocję zdrowia, eliminowanie zagrożeń związanych z podejmowaniem ryzykownych dla zdrowia i życia zachowań:

- a) Kampanie edukacyjne realizowane na terenie szkół,
- b) Kampanie profilaktyczne realizowane na terenie placówek oświatowych,
- c) Przygotowanie lub zakup ulotek na temat zdrowego trybu życia i rozpropagowanie ich na terenie wszystkich sołectw.

II. 5.

Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny.

Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa i społecznej pewności dzieci i młodzieży:

- a) Wdrażanie programów ilustrujących zagrożenia cywilizacyjne,
- b) Włączanie się w realizację programów profilaktyczno-edukacyjnych,
- c) Systematyczna współpraca służb i instytucji mających za zadanie zapewnienie szeroko rozumianego bezpieczeństwa mieszkańcom gminy.

Przeciwdziałanie uzależnieniom wśród mieszkańców a w szczególności u dzieci i młodzieży i pomocy rodzinom dotkniętym problemem uzależnień:

- a) Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych na temat uzależnień adresowanych do dzieci i młodzieży,
- b) Ustawiczne szkolenie nauczycieli związane z zagrożeniem uzależnień,
- c) Wdrażanie programów edukacyjnych z zakresu uzależnień dla rodziców,
- d) Prowadzenie systematycznych dyżurów przez specjalistów leczenia uzależnień w punkcie informacyjno-konsultacyjnym przy NZOP w Lubieniu Kujawskim,
- e) Pomoc prawna i psychologiczna udzielana osobom uzależnionym i członkom ich rodzin,
- f) Współpraca z ruchami samopomocowymi osób uzależnionych,
- g) Kierowanie na leczenie odwykowe osób uzależnionych.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:

- a) Tworzenie i realizacja gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b) Kompleksowe zajmowanie się rodzinami, w których dochodzi do przemocy – praca zespołów interdyscyplinarnych,
- c) Monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy a w szczególności organizowanie współpracy służb,
- d) Gromadzenie informacji na temat miejsc, osób i możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym i informowanie o tym mieszkańców gminy,

- e) Inicjowanie działań zmierzających do podniesienia kwalifikacji osób mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy.

III INSTYTUCJA ODPOWIEDZIALNA ZA REALIZACJĘ ZADAŃ PROGRAMU JEST OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W LUBIENIU KUJAWSKIM PRZY WSPÓŁPRACY Z:

1. Organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania statutowe z zakresu pomocy społecznej, rozwoju kultury i sportu oraz wolontariatu.
2. Urzędem Miejskim w Lubieniu Kujawskim.
3. Szkołami podstawowymi i ponadpodstawowymi.
4. Ośrodkiem Kultury w Lubieniu Kujawskim.
5. Pełnomocnikiem Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubieniu Kujawskim.
6. Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubieniu Kujawskim.

a także:

1. Sądem Rejonowym we Włocławku.
2. Prokuraturą Rejonową we Włocławku.
3. Posterunkiem Policji w Lubieniu Kujawskim.
4. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.
5. Innymi instytucjami działającymi na rzecz mieszkańców naszej gminy i kraju.

IV. FINANSOWANIE DZIAŁAŃ W ZAKRESIE.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubieniu Kujawskim przeznacza na realizację działań przede wszystkim środki własne a także środki z budżetu Gminy przeznaczone na realizację poszczególnych zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Ponadto w ramach realizacji kolejnych zadań Gmina będzie ubiegać się o dofinansowanie z innych źródeł.

V. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

1. Opracowany program jest dokumentem, który może podlegać okresowym weryfikacjom i modyfikacjom w niezbędnym zakresie, dostosowanym do zmieniającej się rzeczywistości i przepisów prawa.
2. Informację z funkcjonowania Programu składa Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Społecznych w czasie rocznego sprawozdania z działalności za dany rok.

Przewodniczący Rady

Stanisław Piwiński